

Posudek konzultanta na rigorózní práci Mgr. Lenky Lukešové

na téma

„Aktuální otázky trestního postihu mládeže“

Posuzovaná rigorózní práce je orientována na aplikační problémy trestního postihu mládeže. Vzhledem k tomu, že zákon o soudnictví ve věcech mládeže je účinným teprve necelých pět let a justiční praxe je přes přibývajících zkušeností s aplikací tohoto zákona nucena se potýkat s řadou obtíží a sporných otázek, je téma rigorózní práce velmi aktuální. Zmapování úrovně aplikační praxe při trestním postihu mládeže je užitečné jak pro zdokonalení postupu příslušných orgánů, tak pro zhodnocení efektivity platné právní úpravy.

Zkoumaná problematika je zpracována na ploše 124 stran. Výklad je rozvržen do pěti kapitol, doplněných úvodem a závěrečným shrnutím. Jednotlivé části práce jsou vnitřně podrobně členěny, což zvyšuje přehlednost textu a usnadňuje orientaci v práci.

Práce má vhodně zvolenou, logickou stavbu. V úvodu autorka upozorňuje na význam a aktuálnost problematiky, nastiňuje systematiku práce a metody použité při jejím zpracování. První kapitola práce je zaměřena na kriminologickou charakteristiku kriminality mládeže (hlavní rysy této kriminality, její příčiny, strukturu a aktuální vývoj), autorka si v ní však všímá i teoreticky sporné otázky podmíněné přičetnosti mladistvých a dlouhodobě diskutovaného problému určení dolní věkové hranice trestní odpovědnosti. V druhé kapitole je provedena rámcová charakteristika právní úpravy trestního postihu mladistvých včetně jejího historického vývoje. Autorka tu vysvětluje zejména účel zákona, jeho základní pojmy a zásady. Těžiště práce představuje kapitola třetí, v níž jsou postupně rozebírána výchovná, ochranná a trestní opatření ukládaná mladistvým. Zkoumána je nejen povaha jednotlivých opatření a podmínky pro jejich ukládání, ale zejména právní úprava jejich výkonu a jeho faktická realizace. Na uvedený rozbor systému opatření navazuje podobná, byť poněkud stručnější, analýza forem odklonů uplatňovaných u mladistvých. Stejně jako v předchozí kapitole tu autorce nejde jen o objasnění právní úpravy, ale též o vytvoření obrazu jejich praktického uplatnění. Pátá kapitola se zabývá sankčním postihem dětí mladších 15 let a nepřičetných mladistvých a jeho praktickými problémy. V závěru je obsaženo celkové hodnocení problematiky spolu s návrhy *de lege lata* a *de lege ferenda*.

Po metodologické stránce práce vychází ze studia odpovídajícího okruhu odborné literatury, opírá se však i o studium judikatury, aktuálních statistických dat a internetových zdrojů. Zdrojem poznatků o aplikačních problémech postihu mládeže byly autorce rovněž konzultace s odborníky působícími v této oblasti.

Práce je zajímavá. Oceňuji na ní zejména samostatnost, s níž autorka zpracovala praktické otázky (viz např. na str. 57, 87 a jinde). Její hodnotící stanoviska, která jsou výsledkem provedené analýzy, jsou věcně správná a náležitě odůvodněná.

Práci lze vytknout jen drobné dílčí nedostatky. V tomto smyslu upozorňuji zejména na

- str. 40, kde mohla být lépe popsána právní úprava trestního postihu mladistvých v 50. letech,
- str. 71 an., kde mohla být zmíněna i právní úprava zabezpečovací detence v novém trestním zákoně,
- str. 80, na níž je zbytečná tabulka,
- seznam použité literatury, který není abecedně uspořádan a některá díla v něm nejsou aktualizována.

Práce má velmi dobrou úroveň i po stránce formální. Její vnější úprava je zdařilá.

Zvolený styl je na potřebné odborné úrovni. Text je čtivý, bez písářských chyb a nedostatků.

Hodnocení možno proto uzavřít konstatováním, že práce splňuje požadavky kladené na práce rigorózní a tvoří způsobilý předmět pro obhajobu.

.Obhajobu doporučuji zaměřit na problematiku vztahu ústavní a ochranné výchovy.

JUDr. Marie Vanduchová, CSc.

Praze dne 12. 5. 2009